

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Kž I 567/06
05.04.2006. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: Dragomira Milojevića, predsednika veća, Predraga Gligorijevića, Miroslava Cvetkovića, Dragana Jocića i Zorana Tatalovića, članova veća, i savetnika Vrhovnog suda Dragane Lužnjanin, zapisničara, u krivičnom predmetu optuženog AA, koga brani advokat AB, zbog krivičnog dela ubistva iz člana 47. stav 1. Krivičnog zakona Republike Srbije i drugih, odlučujući o žalbi branioca optuženog, izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Požarevcu K. br. 97/05 od 28. novembra 2005. godine, u sednici veća održanoj dana 05. aprila 2006. godine, doneo je

P R E S U D U

UVAŽENJEM žalbe branioca optuženog AA, i to samo u pogledu odluke o kazni, a i po službenoj dužnosti u pogledu pravne ocene dela i mere bezbednosti, PREINAČAVA SE presuda Okružnog suda u Požarevcu K. br. 97/05 od 28. novembra 2005. godine, tako što Vrhovni sud protivpravne radnje tog optuženog opisane u izreci prvostepene presude, a za koja je oglašen krivim, pravno kvalifikuje i to: protivpravne radnje optuženog opisane pod tačkom jedan kao krivično delo ubistva iz člana 113. Krivičnog zakona Republike Srbije za koje mu utvrđuje kaznu zatvora u trajanju od 12 (dvanaest) godina, a protivpravne radnje opisane pod tačkom dva i tri, kao dva krivična dela nasilje u porodici iz člana 194. stav 1. Krivičnog zakonika za koje mu utvrđuje pojedinačne kazne zatvora u trajanju od po 5 (pet) meseci, pa optuženog AA, primenom člana 60. Krivičnog zakonika, OSUĐUJE na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 12 (dvanaest) godina i 6 (šest) meseci u koju mu se ima uračunati vreme provedeno u pritvoru od 19. jula 2005. godine.

Na osnovu člana 84. Krivičnog zakonika prema optuženom AA se izriče mera bezbednosti **OBAVEZNO LEČENJE ALKOHOLIČARA** koja će se izvršiti u zavodu za izvršenje kazne zatvora ili odgovarajućoj zdravstvenoj ustanovi ili drugoj specijalizovanoj ustanovi i traje dok postoji potreba za lečenjem, ali ne duže od izrečene kazne zatvora i vreme provedeno na lečenju uračunaće se u izrečenu kaznu zatvora.

O b r a z l o ž e n j e

Okružni sud u Požarevcu pobijanom, presudom, oglasio je krivim optuženog AA zbog krivičnih dela:

- ubistva iz člana 47. stav 1. Krivičnog zakona Republike Srbije (KZ RS) izvršenog u vreme, na mestu i na način opisan u izreci prvostepene presude pod tačkom jedan i za to krivično delo mu utvrdio kaznu zatvora u trajanju od 15 (petnaest) godina;

- dva krivična dela nasilje u porodici iz člana 118-a. stav 1. KZS, izvršenih, u vreme, na mestu i na način opisan u izreci prvostepene presude pod tačkom dva i tri i za ta krivična dela mu utvrdio pojedinačne kazne zatvora u trajanju od po 1 (jedne) godine, a zatim ga primenom odredbi o sticaju osudio na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 15 (petnaest) godina u koju mu je uračunato vreme provedeno u pritvoru od 19. jula 2005. godine.

Optuženom je izrečena mera bezbednosti obaveznog lečenja alkoholičara, a obavezan je da sudu na ime paušala plati iznos od 5.000 dinara i oštećene VV i VV za ostvarivanje imovinskopravnog zahteva upućene na parnicu.

Protiv napred citirane presude žalbu je blagovremeno izjavio branilac optuženog AA, advokat AB iz svih razloga predviđenih u členu 367. Zakonika o krivičnom postupku (ZKP) s predlogom da se pobijana presuda ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

Branilac je dostavio dopunu žalbe koju je Okružni sud u Požarevcu primio 09.03.2006. godine, neposredno, u kome je stavio zahtev da u smislu člana 375. stav 1. ZKP, taj branilac bude obavješten o sednici veća. Međutim, imajući u vidu da je poslednji dan kada je žalba blagovremena, a time i blagovremeni zahtev za obavještenje o sednici veća bio 03. mart 2006. godine, a to je petak, radni dan, obzirom da je navedeni zahtev stavljen 09.03.2006. godine, očigledno je da je isti neblagovremen, pa iz tih razloga Vrhovni sud nije postupio po navedenom zahtevu, tj. branioca optuženog nije obavještao o sednici veća.

Republički javni tužilac podneskom Ktž. br. 657/06 od 28.03.2006. godine, predložio je da se žalba branioca optuženog odbije kao neosnovana i prvostepena presuda potvrdi.

Vrhovni sud je, pošto je postupljeno u smislu člana 374. stav 2. ZKP, razmotrio spise predmeta zajedno sa pobijanom presudom koju je ispitao u smislu člana 380. ZKP, ocenio navode i predloge iznete u žalbi, stav Republičkog javnog tužioca dat u napred navedenom podnesku, pa je našao:

- Da je žalba branioca optuženog AA, i to samo u pogledu odluke o kazni, delimično osnovana;

- da povodom ove žalbe u smislu člana 380. stav 1. tačka 2. ZKP, u vezi člana 5. stav 2. Krivičnog zakonika (KZ) treba postupiti po službenoj dužnosti i prvostepenu presudu preinačiti u pogledu pravne ocene dela i izrečene mere bezbednosti, pravilnom primenom zakona;

- da prvostepena presuda, kao i postupak koji joj je prethodio ne sadrži povrede odredaba krivičnog postupka na koje drugostepeni sud pazi po službenoj dužnosti u smislu člana 380. ZKP, a na osnovu pravilne i potpune ocene izvedenih dokaza prvostepeni sud je potpuno i pravilno utvrdio činjenično stanje. Na osnovu ovoga pravilno je našao da u radnjama optuženog stoje obeležja krivičnog dela za koja ga je oglasio krivim i osudio.

Stoga se neosnovano žalbom branioca optuženog ukazuje na bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 368. stav 1. tačka 11. ZKP, pošto žalbeni sud nalazi da presuda nije doneta povredom postupka ove vrste. Naime, protivno navodima u žalbi, presuda je jasna i razumljiva, sadrži razloge o odlučnim činjenicama iz kojih se pouzdano zaključuje kako je optuženi AA izvršio predmetna krivična dela i koje je sve radnje preduzeo radi izvršenja istih. Takođe, iz navedenih razloga se vidi koji dokazi potvrđuju odlučne činjenice o izvršenju krivičnog dela i kako je prvostepeni sud cenio izvedene dokaze, a što je sve u skladu sa sadržinom dokaza na kojima se zasnivaju utvrđenja prvostepenog suda, a sasvim je drugo pitanje da li su ove činjenice pravilno utvrđene, to je sada već pitanje činjeničnog stanja, a ne ovog žalbenog osnova.

Tačno je ono što se ističe u žalbi branioca optuženog, da postoje izvesne protivurečnosti u iskazima svedoka BB i VV, te da prvostepeni sud iskaze ovih svedoka tako cenio a da nije prihvatio kazivanje optuženog. Međutim, ovakav stav prvostepenog suda je detaljno obrazložen i nesaglasnosti i nedoslednosti u kazivanjima navedenih svedoka u pogledu činjenice da li je mal. GG umro na licu mesta ili kod kuće nisu takvog značaja niti su uopšte imale uticaja na zaključivanje suda o bitnim činjenicama vezanim za izvršenje izvršioca inkriminacije iz izreke prvostepene presude pod tačkom jedan, da bi se taj propust prvostepene presude podveo pod takvu bitnu povredu odredaba krivičnog postupka zbog koje bi presudu trebalo ukinuti, kako se neosnovano insistira žalbom.

Neosnovano se žalbom branioca optuženog ukazuje na bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz citiranog zakonskog propisa, time što se tvrdi da je odbijen predlog za novo veštačenje, a da prvostepeni sud tu svoju odluku nije obrazložio, a ovo iz razloga jer je prvostepeni sud na glavnom pretresu, što i žalba ne osporava, odbio navedeni predlog. S druge strane, kada se pravilno analizira obrazloženje prvostepene presude, posebno ocena iskaza nalaza i mišljenja veštaka DD, a posebno odbrana optuženog na strani 13 obrazloženja, može se zaključiti da je jasan stav prvostepenog suda da je nalaz i mišljenje navedenog veštaka u potpunosti prihvatio, zbog čega ne prihvata suprotnu odbranu optuženog, a samim tim i predlog za novo veštačenje, a koje predstavlja sastavni deo odbrane. S druge strane, po mišljenju ovog suda, prvostepeni sud nije dužan izvesti sve dokaze koje predlažu stranke u postupku, već samo one za koje oceni da su od značaja za potpuno i pravilno utvrđenje onih činjenica koje imaju karakter odlučnih činjenica. Pri svemu tome, svakako je značajno reći, da odluka suda o odbijanju

predloga za izvođenje nekih dokaza, kao što je u konkretnom slučaju, može predstavljati osnov za žalbu zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, a ne zbog povrede odredaba krivičnog postupka, ili povrede prava optuženog na odbranu. Ovo zbog toga, jer nijedna odredba Zakonika o krivičnom postupku, pa ni ona iz člana 17. ZKP koja sadrži načelo materijalne istine pri utvrđivanju činjenica, ne obavezuje sud, kako je rečeno, da izvede svaki predloženi dokaz, kao što ni nedostatak predloga ne oslobađa sud dužnosti da izvede potrebne dokaze. Zato eventualna greška suda u proceni da li su izneti neki dokazi, predstavlja osnov za žalbu zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, kao i osporavanje zaključaka prvostepenog suda u vezi ocene izvedenih dokaza i odbrane optuženog.

Inače, po sadržini žalbe, osim istaknutog u osnovi pobija utvrđeno činjenično stanje, da optuženi nije izvršio krivično delo u pitanju, da je to pogrešno utvrđeno pogrešnom ocenom izvedenih dokaza, koji nisu na pravi način cenjeni, ali to ne predstavlja bitne povrede odredaba krivičnog postupka.

Prema tome, postupajući na opisani način prvostepeni sud nije učinio bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz citiranog zakonskog propisa.

Žalbom branioca optuženog AA neosnovano se pobija prvostepena presuda zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja. Prvostepeni sud je pravilno ocenio izvedene dokaze i odbranu optuženog, pa je u skladu sa odredbom člana 352. stav 1. i 2. ZKP, presudu zasnovao na činjenicama i dokazima koji su izvedeni na glavnom pretresu i u tome pravilno i potpuno utvrdio da je optuženi izvršio krivična dela koja mu se stavljaju na teret na način utvrđen izrekom prvostepene presude, dajući za svoje utvrđenje odgovarajuće razloge u pobijanoj presudi, koje prihvata i ovaj sud i na istu upućuje.

Osnovno pitanje koje se postavlja u vezi ovog žalbenog osnova predstavlja pobijanje pravilnosti i potpunosti činjeničnog stanja vezano za rešenje ove krivičnopravne stvari, a naime, dosledno tezi u toku trajanja ovog krivičnog postupka, odbrana i sada u žalbi tvrdi i ponavlja da optuženi nije izvršio krivična dela koja mu se stavljaju na teret i da je upravo to pogrešno utvrđeno pogrešnom ocenom izvedenih dokaza.

Ceneći izvedene dokaze, a posebno iskaze oštećenih BB i VV, prvostepeni sud je pravilno utvrdio, da je optuženi izvršio krivična dela na način utvrđen izrekom prvostepene presude.

Ovo nisu jedini dokazi da je optuženi izvršio ove krivičnopravne radnje, iako može biti dovoljan, naravno, kad nema drugih. Naime, iskaze ovih svedoka u potpunosti potkrepljuje odgovarajuća medicinska dokumentacija, kao i nalaz i mišljenje veštaka DD. Iz ovih dokaza s pravom prvostepeni sud utvrđuje koje povrede su konkretnom prilikom zadobile oštećene BB i VV, kao i pokojni mal. GG, kvalifikatorne okolnosti istih kao i način nanošenja, tj., da su iste nanete baš na način kako to opisuju oštećene, zbog čega sud suprotne navode optuženog ne prihvata i pravilno ih ocenjuje kao pokušaj optuženog da izbegne krivičnu odgovornost.

Obzirom na to, ne stoji tvrdnja izneta u žalbi branioca optuženog AA, da je učešće istog u izvršenju ovih krivičnopravnih radnji pogrešno utvrđeno.

Zato se sada neosnovano u žalbi predlaže da se izvrši novo sudsko-medicinsko veštačenje u pogledu sredstva, mogućnosti načina nanošenja povreda, pre svega kod pok. GG. Ovaj dokazni predlog je suvišan, jer je činjenično stanje u pogledu odlučnih činjenica pravilno i potpuno utvrđeno, i po oceni ovog suda, i svako dalje provođenje dokaza u tom pravcu bi bilo suprotno principu procesne ekonomije, jednom od značajnih principa naše krivične procedure.

U takvoj situaciji neosnovano se pobija prvostepena presuda po osnovu iz člana 367. tačka 3. ZKP, predlaže ukidanje iste, jer je činjenično stanje u pogledu svih bitnih elemenata krivičnih dela u pitanju pravilno i potpuno utvrđeno i ne dovodi se u sumnju suprotnim žalbenim navodima.

Ispitujući po službenoj dužnosti pravilnost primene krivičnog zakona (član 380. stav 1. tačka 2. ZKP), Vrhovni sud nalazi da, s obzirom da je posle donošenja prvostepene presude, dana 01.01.2006. godine, stupio na snagu Krivični zakonik ("Službeni glasnik Republike Srbije" broj 85/05 od 06.10.2005. godine), kojim su za krivična dela u

pitanju član 113. i član 194. Krivičnog zakonika propisane blaže kazne od onih koje su propisane članom 47. stav 1. i 118-a. stav 1. KZ RS, u konkretnom slučaju, shodno odredbi člana 5. stav 2. KZ, treba primeniti Krivični zakonik, koji je blaži za optuženog. Stoga je Vrhovni sud, po službenoj dužnosti preinačio prvostepenu presudu u pogledu pravne ocene dela optuženih, nalazeći da se u radnjama optuženog AA, stiču sva zakonska obeležja krivičnog dela ubistva iz člana 113. KZ i dva krivična dela nasilje u porodici i člana 194. stav 1. KZ.

Pored toga, valja reći da se u vezi ovog žalbenog osnova neosnovano ukazuje u žalbi branioca optuženog AA, da radnje njegovog branjenika opisane pod tačkom dva i tri izreke prvostepene presude, trebalo pravno kvalifikovati kao jedno produženo krivično delo nasilje u porodici, a ne kao sticaj tih krivičnih dela, a kako to nije učinjeno, onda je povređen krivični zakon na štetu optuženog.

Ovo pitanje sigurno ima širi značaj i otvara dilemu da li je kod konkretnog krivičnog dela uopšte moguća takva konstrukcija - da nije kako to nalazi prvostepeni sud, ili da jeste, kako se to tvrdi u žalbi branioca optuženog. Po mišljenju ovog suda, potrebno je sasvim određeno reći da takva konstrukcija kod ovih krivičnih dela za koja je optuženi AA oglašen krivim, nije ni teorijski moguća, a to je situacija kada su u pitanju najviša lična dobra građana - život, telesni integritet, sloboda, čast, dostojanstvo - koja su vezana za samu ličnost svakog čoveka, odnosno pripadaju svakom čoveku podjednako.

Prema tome, ova konstrukcija produženog krivičnog dela nije moguća, kada su u pitanju krivična dela kojima se napadaju ove vrednosti imajući u vidu upravo potrebu jače krivičnopravne zaštite istih, kao i da je teško zamisliti da pojedinačna dela ove vrste mogu izgubiti svoju individualnost i pravnu samostalnost i stopiti se u jednu celinu. U konkretnom slučaju krivično delo nasilje u porodici se vrše prinudom, upotrebom sile ili pretnje, dakle, povređivanje najviših ličnih dobara, pa zatim imajući u vidu sve ovo, navedena konstrukcija produženog krivičnog dela nije moguća, nego se radi o sticaju krivičnih dela kako to pravilno nalazi prvostepeni sud, pa takvim postupanjem nije povređen krivični zakon na štetu optuženog AA i prvostepeni sud je dao valjanu pravnu argumentaciju za svoj stav i nije bio u obavezi da obrazlaže navode iz završne reči odbrane.

S druge strane treba imati u vidu i odredbe člana 61. stav 2. Krivičnog zakonika gde je navedeno da krivična dela upravljena protiv ličnosti mogu činiti produženo krivično delo samo ako su učinjena prema istom licu, a očigledno je da je zaštitni objekt krivičnih dela nasilje u porodici - član porodice - dakle određena ličnost, pa je i iz tih razloga u ovom delu žalba branioca neosnovana.

Ocenjujući značaj svih, prvostepenom presudom pravilno su utvrđene okolnosti koje utiču da kazna bude manja ili veća, u smislu člana 54. KZ, Vrhovni sud je optuženom AA za krivično delo ubistva iz člana 113. KZ utvrdio kaznu zatvora u trajanju od 12 (dvanaest) godina, a za dva krivična dela nasilje u porodici iz člana 194. stav 1. KZ, pojedinačne kazne zatvora u trajanju od po 5 (pet) meseci i osudio ga na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 12 (dvanaest) godina i 6 (šest) meseci uz uračunavanje vremena provedenog u pritvoru.

Prilikom utvrđivanja pojedinačnih i izricanju jedinstvene kazne, Vrhovni sud je na strani optuženog AA cenio kao otežavajuću okolnost njegovu raniju osuđivanost, a od olakšavajućih okolnosti njegovu životnu dob, da je krivična dela izvršio u stanju smanjene uračunljivosti. Po oceni Vrhovnog suda, utvrđene pojedinačne i odmerena jedinstvena kazna srazmerna je sa težinom izvršenih krivičnih dela, čija je pravna kvalifikacija ovom presudom u određenoj meri ublažena, kao i stepenu krivice optuženog i predstavljaju najpogodniju krivičnopravnu meru za ostvarivanje svrhe kažnjavanja iz člana 42. Krivičnog zakonika.

Shodno odredbi člana 5. stav 2. Krivičnog zakonika, Vrhovni sud je prvostepenu presudu preinačio u pogledu izrečene mere bezbednosti i optuženom AA izrekao meru bezbednosti obaveznog lečenja alkoholičara, kao u izreci ove presude.

Iz iznetih razloga, na osnovu člana 391. stav 1. ZKP, odlučeno je kao u izreci ove presude.

Predsednik veća-sudija,

Dragomir Milojević, s.r.

Zapisničar,

Dragana Lužnjanin, s.r.

Za tačnost opravka

Upravitelj pisarnice

Mirjana Vojvodić

sd